

ERDÉLYI GAZDA

ÁLTALÁNOS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,
hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Előfizetési ára: egész évre 4 frt, félévre 2 frt.

Az erdélyi gazdasági egylet tagjai ingyen kapják

KIADÓHIVATAL:

Kolozsvárt, belközép-utca 11. szám,

ide küldendők a hirdetések, mindennemű mellékletek, előfizetési és hirdetési pénzek, valamint a reklamatiók.

Hirdetések a legolcsóbb árszabály szerint vétetnek fel.

TARTALOM.

Bethlen miniszter bucsuja.

Gazdasági tanulmányi kirándulás.

A komlóról és annak természetéről II. Ritter Gusztáv.

A biborhere. Cserháti Sándor.

Kormányintézkedések.

Állatszállymányok. — Ragadós tüdőlobb.

Vegyesek.

Jövő héten tartandó országos vásárok. — Egyesült magyarhoni üvegyárak részvénytársaság. — Peronospora. — A bábolnai méntelep áthelyezése. — Rózsakiállítás megnyitása.

Piaczi értesítő.

Hirdetések.

Bethlen miniszter bucsuja.

Gróf Bethlen András földmivelésügyi miniszter az új kabinetbe, mindnyájunk nagy sajnálatára, nem lépett be, a napokban 'bucsut is vett az általa nagy ügyszeretettel, odaadással és szakértelmével vezetett ministeriumtól. Nem tudjuk ki lesz utoda, de hogy az elvált tárczát jobban betöltse alig hisszük. Hazánk legelhanyagoltabb ügye a földmivelés ügy volt, külön ministeriuma is csak alig most létesült. Gróf Bethlen András volt ki ezen fiatal ministeriumot megteremtette és négy évig úgy vezette, hogy ellenfeleinek rokonszenvét és elismerését kivívta. Tette pedig ezt kevés segéd szakerővel, (hisz az egész ministerium létszáma oly csekély) kiváltképp annyit volt képes tenni oly kis budgettel. Nagyobb szabású alkotások is történtek vezetése alatt, de még több az a mi részint folyamatban, részint kezdeményezve van. Öszintén sajnálhatjuk, hogy ezek életbe léptetésénél, ezek további megalkotásánál nem az ő keze vezet továbbra is. De szolgáljon vigasztalásunkra, hogy távozása nem azt jelenti, hogy a közügyek teréről vissza vonul nyugalomba; továbbra is fogja szolgálni a földmivelésügyet, szakértelmével, nagy tapasztalatával, mint az itt közölt bucsubeszédéből örömmel olvashatjuk ki.

T. uraim! A kabinet beadván lemondását, ő felsége azt legkegyelmesebben elfogadni méltóztatott és ideiglenesen megbizta az egyes minisztereket az ügyek vezetésével.

Mint hogy illetékes helyen kifejezést adtam

azon határozott óhajomnak, hogy az új kabinetben részt venni nem kívánok: eljöttem önöktől bucsut venni.

Négy éve már, hogy együtt működünk. Ha az ember egy házból, hol jó időket töltött, kiköltözik, ha csak hideg falakat hagy is ott, vagy ha csak alkalmi társaságtól válik is meg, oly emberektől, a kikkel a véletlen hozta össze: bizonyos meghatottság vesz rajta erőt.

Midőn önöktől veszek bucsut, a kikkel együtt egy szellemben dolgoztam, — midőn attól a működési körtől válok meg, melyet szeretek s melyben egyes tervezett, megkezdett vagy folyamatban levő akciókat hagyok félben: higgyék el, nem könnyű szívvel teszem.

Nem tagadom, többet s talán gyorsabban szerettem volna végezni. Ha azonban az ügyek jelen helyzetére tekintek és azokra az alkotásokra, melyeket itt hagyok: egész önérzettel mondhatom, hogy azok közt sok fontos és sok hasznos van.

A telepítési kérdésnek országos horderejű akcióját szervezve, megkezdve hagyom itt.

A vízügyi téren jelentékeny munka folyik szakszerűen tervezve és becsületesen folytatva.

A mezőrendőri törvény, mely annyi nehézségek után végre létrejött, — alkalmazás, életbeléptetés előtt áll.

A termelésnek és tenyésztésnek minden ágában egy-egy akció folyik.

Uraim! Ha önökön végignézek, mindegyikük egy-egy alkotást juttat eszembe, vagy annak egy-egy részletét.

Ha hazánk térképére pillantok, mindenütt vagy egy tervben levő, vagy már megkezdett intézmény ötlék elem

Azt tudják önök, hogy a reklámtól tartózkodtam. Nem tartom eredményes dolognak a kereskedőnél sem, ha több van a kirakatban mint a boltban.

Erély hiányával nem vádolhatom magamat. igaz, hogy erélyemet főképp azok ellen a hatalmas szellemek ellen irányítottam, melyeknek korrupció és protekció a nevük; (Élénk éljenzés.) de úgy hiszem, a ki ezekkel a hatalmas szellemekkel szemben meg tudott állani itt, az egy bizonyos erélyt nem nélkülözhetett.

Ennek a ministeriumnak a reputációjára büszke vagyok. Ezt a ministeriumot a rossz akarat sem merte korrupcióval vádolni soha.

Minden igényt, s talán jogosult igényt és ambíciót kielégíteni lehetetlen. Meglehet, hogy egyeseket minden alkalommal nem elégíthettem ki, de azt szememre nem vetheti senki, hogy meddő ígéretekkel tettem volna.

Nem. Én igyekeztem a közérdek szempontjából válogatni meg az embereket, és igyekeztem a mellett lehetőleg mindenkinek kellemessé tenni a szolgálatot.

Ha tévedtem, ha varakoztattam egyeseket, bocsássanak meg nekem uraim! Én, ittlétem alatt csakis kötelességemnek véltem eleget tenni.

Hogy ki lesz utódom? azt nem tudom. De mondhatom, nem közönyös reám. Nem közönyös ez reám az önök érdekében sem.

Előttem a politikában nem a személyes momentumok irányadók. Elvi szempontok kell, hogy vezessenek. (Ugy van!) A ki elveimet osztja és terveimet megvalósítja: az barátom; a ki pedig ellenkezőleg cselekszik: ellenségem.

És épen azért annak az ügynek, melyet eddig is szolgáltam, ezentul is bátor és lelkes közkatónája leszek; törvényhozói minőségemben pedig gyakorolni fogom az ellenőrzést. Azt hiszem, önökkel és mindazokkal, kik a magyar földmivelés érdekeit szolgálják, egy és más téren találkozni fogok. (Lelkes éljenzés)

Uraim! Azzal a megnyugtató, kellemes érzéssel távozom innét, hogy e termen belül s ezen kívül is a jó, becsületes emberek rokonszenvét viszem magammal (Ugy van! Ugy van!)

Ez az, a mi nekem lehetővé tette, hogy a parlamentben, szerény tehetségeim dacára, sikerrel szolgáltam az elvált ügyet. Ez a szolidaritás, az önzetlen becsületes emberek szolidaritása: az a politikai pártok s néposztályok határain, nemzeti-ségek válaszfalain túlterjedő láthatlan kötelék, mely összefűzi a becsületes embereket a távolságon át.

Én, uraim, erre a szolidaritásra számítok a jövőben is. És most is, midőn önöktől bucsut veszek, erre appellálok.

Most pedig — folytatta tovább beszédét Miklós Ödön volt államtitkárhoz fordulva a miniszter — kedves barátom és főmunkatársam, midőn ez alkalommal köszönetet mondok aránylag rövid ideig tartó, de sikerdus támogatásodért; reményem, lesz lehetőség arra, hogy azon elvi irányban, mely köztünk közös, még hasznos szolgálatokat tehess a hazának itt e házból is. (Éljenzés.)

Még egyszer, uraim, fogadják együttesen és egyenkint is legmélyebb hálám az odaadó, hazafias, becsületes működésükért, melyet vezetésem alatt kifejtettek.

Igyekeztem itt a ministeriumban a tisztikar önérzetét emelni, a kollégialis érzést megerősíteni és az érdemet méltányolni s jutalmazni.

TARLÓRÉPAMAG,
MUHARMAG,
POHANKA,
PAPRIKAKÖLES,
MUSTÁR,

203 (24-52)

M a u t h n e r Ö d ö n

MAGKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPESTEN.

Raffiaháncs, 5 kilós postacsomag, bérmentve 3 forint 90 kr.

rendesen 10—12 frton értékesítettnek ezrenként. A dugványok ültetése után, minden-czölöp helyett egy karó állítandó fel. Komló-karó helyett az első évben hosszabb paszuly-karók is állíthatók. Erdélyben használhatók az első évben 4 m hosszú fenyőkarók, melyek a következő évre a szőlőben vagy paszuly termelésnél használtatnak fel.

Az első évben a komló a neki szánt területet nem veszi teljesen igénybe s ezért más növények közben ültetése előnnyel alkalmazható; főleg a burgonya vagy más gyöknövény termelhető, melyek a költségek egy részét már az első évben fedezik.

Ha a komló indák maguktól nem futnak fel a karóra, akkor fölvezettetnek s nedves szalma vagy hánccsal oda köttetnek. Kitünő növekedési körülmények között már az első évben hozhat termést a komló, melyet „szüz komlónak“ nevezünk.

A következő esztendőben vagy sodrony hálózatot csinálunk vagy növényenkint, 10—12 meter hosszú fenyőfa karókat állítunk fel, mely utóbbiak alsó átmérője 10—12 cm. s ára darabonként 20—25 krajczár.

Mivel a komlókaró igen sok vidéken nehezen szerezhető be, vagy ára nagyon magas; továbbá, mert a komló-inda is jobban kuszik vékony, mint vastag tárgyakra, már régóta alkalmazásban van a komlónak sodronnyal való mivélése. A sodronny-mivélések számos előnye vannak, melyek azonban nagyobb számú hátrányok által kiegyenlítettnek.

A régebb rendszerű sodrony berendezés rendszeren 8 méter magas s a komlónövény épen úgy, mint a karós-mivéléseknél, szedés alkalmával lemetszetik. Az egyes növények azonban ez eljárás mellett, az évi növekedés korai lemeteszése következtében nagyon meggyengítettnek, vagy legalább idő előtt kénytelenek tenyészidejüket befejezni.

Ujabb időben egy spalti komló-tenyésztő egy oly sodrony-mivélést gondolt ki, melynél a sodrony-hálózat csak 2 méter magas, úgy hogy e mellett szedéskor a tobozok helyszínén szedetnek le a nélkül, hogy a növényeket levágnák.

A sodrony-mivélése előnye a karós-mivélése mellett abban áll, hogy általa olyan vidéken is mivélhető komló, hol a karók kellő mennyiségben be nem szerezhetők s ez által a komló mivélése szélesebb elterjedést nyerhet. Sodrony hálózatot kevesebb költséggel készíthetünk, mint a mennyibe a karó rendszeren kerülni szokott. A komló-inda minden segítség nélkül tekerődik fel a sodrony, spárnga avagy az ezek helyett alkalmazott mult évi indákra. Egy némely munka el is esik a sodrony mivéléseknél, minők: a karózás, kötözés és kidölt karók felállítása.

A sodrony-mivélése hátrányai, hogy különösen viharok alkalmával nagy mennyiségű növény szakítottatik le és dobattik a földre. Növényrészeket sodronyostól dob a vihar a földre s azokat a vihar után rendszeren következn szokott zápor iszapos földdel úgy be borítja, hogy attól többé megszabadítani nem lehet.

A sodrony-mivélése mellett éghajlatunk mellett nagy mértékű a lisztharmat fellépése, továbbá a felkötés helyett, mely a sodrony-mivéléseknél szükségtelen, más munkák veszik a tenyészőt igénybe, melyek által a munkabeli különbség kiegyenlítettik.

Ilyenek a sodronyfesztetés, a vezető-sodrony felkötése stb. — A sodrony-hálózat felállítása a munkás személyzettől nagyobb értelmességet kíván, mint a mekkora a karó-mivéléseknél kívántatik.

Minthogy a sodrony-mivéléseknél előnye is hátrányai a karós-mivéléseknél szemben egymást kiegyenlítik, nem csak hazai, hanem a külföldi tenyésztők is, a hol csak lehetséges, a karós-mivélésekre térnek vissza; azért én is ez utóbbit fogom leírni.

Ritter Gusztáv.

(Folyt. köv.)

A biborhere.

Ezen takarmányfélét hazánkban nagyon szórányosan termelik, holott számos jó tulajdonsága miatt nagyon is megérdemelné, hogy az eddigigél nagyobb figyelembe részesítsessék.

A piros lóherével vagy a luczernával ugyan sem a termés minőségére, sem a mennyiségére nem

vetekedhetik, mert egyéves növény és csak egy kaszálást ad. Azonban nem igen válogató a talajban, korán kerül le s így abban az évben még egy második termést is nyerhetünk arról a talajról, amely biborherét termelt, úgy, hogy az u. n. közbeszurt termelésre e növény kiválóan alkalmas.

A biborhere, eltekintve a szélsőséges — nagyon kötött vagy nagyon laza — talajoktól, mindenféle talajban termelhető, legmegfelelőbb neki azonban a könnyebb vályogtalaj.

Termelésének legegyszerűbb módja, hogy a gabonatarlót megszántjuk és augusztus második felében biborherével bevetjük. Sorvetéshez kat. holdankint 13—18 kg, szóróvetéshez 15—20 kg. szükséges. Virágzása május közepétől kezdődik be s ekkor kaszálendő. Ha nem etetjük felzölden, akkor szénárává szárítjuk vagy zombolyai kaszálba rakjuk.

Általánosságban ugyanaz mondható, hogy a herefélékből, hacsak lehet, szénát készítsünk; a biborheréből azonban azon esetben, ha utána még egy más növényt akarunk ugyanazon évben termelni, szélszerűbb erjesztett takarmányt készíteni, mert ez esetben hamarabb szabadul fel az illető tábla és az utána következő növény korábban vethető el, mint azon esetben, ha a biborheréből szénát készítettünk.

A biborhere után vethető növények: korán érő tengeri (tehát cinquantino vagy székely), mohar, csalamádé, köles.

Véleményem szerint legezészerűbben járunk el akkor, ha a biborhere után ismét takarmányt, tehát csalamádét vagy mohart vetünk, mert ezáltal növelhetjük takarmánykészletünket anélkül, hogy a takarmányfélék részére az eddigigél nagyobb területet fordítanánk a szántóföldből. Oly gazdaságokban, amelyek még fekete ugart tartanak, a biborherét legezészerűbben az ugarnak szánt területbe vetjük, mert lekerülte után az illető terület még úgy a repeze, mint a buza alá igen jól elkészíthető.

A biborhere azonban nemcsak mint takarmány, hanem mint zöldtrágya is jelentőséggel bír a mi viszonyaink között. Az ugartartó gazdaságokban az ugarnak azon részét, amely trágyát nem kap, a biborhere segítségével megfelelő zöldtrágyázásban részesíthetjük; a midőn azonban természetesen foszfortrágyát is kell alkalmazni. Az ugart nem tartó gazdaságokban a biborhere legezészerűbben oly módon alkalmazható zöldtrágyául, hogy virágzásában alászántva, a területet csalamádéval vetjük be. A szükséges foszfortrágyát legezészerűbben a biborhere vetése előtt adni meg a talajnak.

Tekintettel azon körülményre, hogy a biborhere úgy is mint takarmány, úgy is mint zöldtrágya a mi viszonyaink között jelentőséggel bír s ezért kívánatos, hogy az minél több helyütt termeszessék, a m. óvári m. kir. növénytermelési kísérleti állomás az idén nagyobb szabású kísérletet óhajt ezen növényre véghezvinni. Fölkérjük ezért mindazon gazdákat, akik a kísérletben részt akarnak venni, hogy ezen szándékukat az állomással legkésőbb július hó végeig közöljék; az állomás egy-egy kísérlettevőnek 20 kg. magot bocsát díjmentesen rendelkezésére. A kísérlettevő kötelezi magát, hogy a kísérlet eredményéről az állomásnak jelentést tesz, amely célra az állomás a termelési utasítással együtt az eredmény bejegyzésére szolgáló rovatot ívet fog a kísérlettevőknek küldeni.

Cserháti Sándor,

a m. kir. növénytermelési kísérleti állomás vezetője.

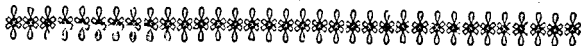


Kormányintézkedések.

— **Állatszallitmányok.** Az állatszallitmányoknak utközben való átírányítása tekintetében a földmivelési miniszter a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz: Egy felmerült eset alkalmából, a vasutra feladatott állatszallitmányoknak utközben való átírányítása tekintetében követendő eljárásra nézve, mihez tartás végett következőkről értesitem a törvényhatóságot: Az 1888. évi VII. törvényzikk 20. §-ának b) pontjában az állatszallitmányok írányítására vonatkozó határozatok a vasuti közegeket feltétlenül kötele-

zik és így a szállítóknak ezen törvényes határozatoktól netán eltérő intézkedéseit figyelembe nem vehetik, vagyis a vasuti közegekre az állatszallitmányok írányításánál kizárólag csakis a marhalevéiben foglalt adatok lehetnek irányadók. A törvényvel azonban nem ellenkezik, hogy azon esetben, ha a szállító már utnak indított szállitmányát az eredeti írányítástól eltérő írányban kívánja szállítani, az illető állomás főnökét a szállitmányok feltartóztatása íránt megkereshesse, oly czélból, hogy a marhalevél új írányításának a községi előjáróság által való eszközöltetése az illető szállítóknak a foltartóztatás helyén módjában álljon.

— **Ragadós tüdőlobb.** A földmivelésügyi miniszter több előfordult eset alkalmából figyelemzetti a közlekedési vállalatok illető közegeit, hogy a ragadós tüdőlobbval való fertőzés gyanújában álló szarvasmarha-szállitmányokkal követendő eljárás íránt kiadott 304-ik számú értesítő 2-ik oldalán foglalt azon rendelkezés, hogy a szállítás tartama alatt állatokat fel- vagy lerakni szigoruan tilos, a tüdőlobbról gyanus szarvasmarha-szállitmányokban netalán előforduló elhullások esetén nem alkalmazandó, hanem ily szállitmányokban előforduló elhullások esetén követendő eljárás szabályozó 260-ik számú értesítő határozományai irányadók.



Vegyes közlemények.

— **Jövő héten tartandó országos vásárok:** Jun. 16. Zalatna, — 17. Bágyon, Mező-Bodon, Zalatna, — 18. Csáki-Gorbó, M.-Ilye, Mező-Bodon, Zalatna, — 19. Csáki-Gorbó, M.-N.-Zombor, Mező-Bodon, Sülelmed, — 20. Mező-Bodon, Sülelmed, — 21. D.-Szt.-Márton, Kis-Selyk, Makfalva, Torda, — 22. D.-Szt.-Márton, Kis-Selyk, Makfalva, Torda.

— **Egyesült magyarhoni üvegyárak** részvénytársaság. Salgó-Tarjánban állami támogatás mellett sötét üveg-palaczkgyárat létesített, mely évi 5 millió darab üveg palacz előállítására rendeztetett be s mint új iparág meghonosítását czélzó vállalat, hivatva van a külföldi ipar hasonnemű termékeivel versenyezve, azokkal a magyar piacot ellátni s idővel az országot a külföldi ipar ezen ágától teljesen függetleníteni. Hogy azonban ezen iparvállalat fennállása és fejlődése biztosítva legyen, feltétlenül támaszkodnia kell a hazai fogyasztó közönség pártfogására. A bortermelő közönség figyelmét felhívjuk, hogy sötét-palaczk szükségletének fedezésénél különös tekintettel legyen ezen nagyobb szabású gyár gyártmányaira.

— **Peronospora.** Hazánk több vidékéről máris jelentik a peronospora viticola felléptét. Ne engedjük vagyunkat kishitűségünk folytán elpusztulni, hanem mindenki siessen a munkához, mindenki permetezzen, ki hogy tud. Ajánljuk, hogy ki még eddig először nem permetezett, ezt minél előbb tegye; ki pedig már egyszer permetezett, a másodikkal ne várakozzék, hanem okvetlen még virágzás előtt végezze el. Péter Béla „A peronospora viticola és Black-rot“ című könyve mindenről ad felvilágosítást. Kinek e könyve még nincs meg, jó hasznát veszi, ha meghozatja. Ára 1 frt 20 kr. Ezen csekély összeget pedig dusan megtéríti praktikus utbaigazításai által. Megrendelhető Kassán, a „Szólészeti és Borászati Lap“ kiadóhivatala utján.

— **A bábolnai méntelep áthelyezése.** A bábolnai méntelep igazgatósága hivatalos értesítést nyert, hogy a méntelepen tervezett átalakítások és építkezések elmaradnak, mert a méntelep istállói közlekedési szempontból alkalmasabb, hozzáférhetőbb pontra lesznek áthelyezve. Az istállók új helyül Ó-Gyalla és Győr vannak kiszemelve.

— **Állati hullaégető kemence.** Tamási János kolozsvári állatorvos, szélszerű hullaégető kemencét szerkesztett, mely bizonyára nagyon elő fogja mozdítani az állategészségügy javulását. Az állati hullaégető készülék alkalmazásának czélja az, hogy általa az állati ragályos hullák rövid idő

Előnyös biztosítási szerződés az „Erdélyi Gazdasági Egylet” tagjai részére.

A biztosítás, és pedig úgy a tűz-, mint a jégbiztosítás jelentőségéről és nagy közgazdasági fontosságáról beszélnünk teljes felesleges; mert nincs intelligens ember hazánknak, ki előnyeit be ne látná és ne tudná. Mindnyájunk szívesen adóztatja meg önmagát, midőn a biztosítási díjakat fizeti. E mellett a biztosítási díjak, a biztosítási intézmények fejlődésével, a biztosításoknak mind szélesebb körben való terjedése által, fokonyként olcsóbbakká kell válniuk természetesen. Tényleg úgy is van, a biztosító társaságok közt levő verseny pár év alatt is nagyon leszállította a díjtételeket. Mindezen kedvező körülmények közt be kell vallanunk, hogy általában a díjtételek most is nagyon magasak. Magasak kivált a gazdákra nézve, kik amugy is nagyon megvannak terhelve. Emeli ezen megterhelést azon körülmény is, hogy javai mind oly természetűek, melyeket mind kell biztosítani; egyrészt két szerezsen is, majd jég, később tűz ellen.

Az erdélyi gazdasági egylet — hivatásánál fogva is — figyelemmel van a gazdaság közönség minden irányu érdekei iránt; arra is kiváló sulyt fektet, hogy tagjai biztosítási ügyletekben, a lehető legmesszebb menő kedvezményekben részesüljenek.

Sietünk tehát minden érdeklődővel örömmel tudatni, hogy ez alkalommal törekvésünket teljes eredménnyel koronázták, a mennyiben sikerült hosszasan és alapos tárgyalások után egy első rangú, 56 év óta közhasznú és igazán solid működéséről, előnyösen ismert, belföldi biztosító társulattal, nevezetesen: az „Adriai” biztosító társasággal oly szerződési viszonyra lépni, mely mindenestire egyesületünk, mint erkölcsi és kiigazított szervezettel bíró testületnek sulya és ágisa alatt t. tagjainak kiváló előnyök mellett, úgy a díjak olcsósága, mint a feltételek kedvező és liberális limitálása körül, oly kedvezményeket és garanciákat biztosít: melyeket egyes felek maguknak megszerezni nem képesek és a milyeneket a versenyzésre felhívott biztosító társulatok egyike sem tudott nyújtani.

Ugyanis az „Erdélyi Gazdasági Egylet” 12 évre szóló szerződést kötött az „Adriai” biztosító társasággal, mely 1838-ban, tehát 56 év előtt alakult s 34 millió forint vagyonbiztonsági tőke fölött rendelkezik.

A szerződés értelmében az egylet tagjai oly kedvezményekben részesülnek, melyeknél messzebb menők a biztosítási ügy jelen körülményei között el nem érhetőek. Mivel a szerződésben előre megállapított és már magában legolcsóbb díjakon, valamint 10 éves biztosításoknál szokásos 20% engedmény, vagy 2 ingyen éven kívül minden egyleti tag tűzbiztosításainál külön 25%, azaz huszonöt százalék díjengedményben, jégbiztosításoknál pedig öt százalék engedményben részesül, az „Adriai” biztosító társulattal kötött szerződés alapján.

A jégbiztosításokra szintén kedvező feltételeken kötött a szerződés, a mennyiben minden egyes Erdélyi Gazdasági Egyleti tag, tekintet nélkül a biztosítandó összegre, a mindenkori tiszta díjából külön 5% engedményben részesül; ha pedig a biztosítandó összeg 10,000 frtot elért, vagy azt meghaladja, az ilyen esetben, jutalék címén 5% kedvezményt nyer.

Bővebb felvilágosítást készítséggel nyújt az „Erdélyi Gazdasági Egylet” titkári hivatala (Kolozsvár, belközép-utca 11-ik szám), vagy az „Adriai” biztosító társulat erdélyi részéi vezérügynöksége Kolozsvárt.

Ezen szerződés létrejöttét és életbe léptét, melyhez hasonló kedvezmények ez idő szerint, sem a kölcsönösségen alapuló biztosító szervezeteknél, sem bármely más társulatnál el nem érhetőek, — örömmel tudatjuk, annyival is inkább, hogy ez által is oly kedvezményekben részesítettük tagjainkat, mely magában is érdemessé teszi — önhittség nélkül szólva — egyletünk tagjává lenni, ha nem is tekintjük ezen kívül a más téren nyújtott kedvezményeket és ha egész figyelmen kívül hagyjuk azt, hogy közgazdasági téren, minden gazdának vannak kötelességei: első sorban részt venni benne.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet.”

Ruston, Proctor & Co Limited

lincolni világhírű gépgyárában készült
gőzmozgonyok, gőzcséplőgépek,

a felülmulhatlan Excenter (körhagyó, könyöktengely nélküli) működésel

E gépek minden más gőzcséplőgépet minden tekintetben felülmulnak.

Kaphatók gőzcséplőgépek könyöktengelylyel is, Excenter nélkül, de az excenteresek jobbak. Továbbá a híres

magánjáró gőzmozgonyok

(cséplésre és terhek vontatására, gépek, gabona, trágya, tűzifa, építőanyag s a munkásnép szállítására.)

Szabadalmazott hengerkazános locomobilok, Elevátorok, járgányos cséplőgépek, szél- és petroleum-motorok, malom-berendezések stb. nálam legnagyobb választékban.

Csakis nálam szerezhető be a legújabb és legjobb szerkezetű szőlő-permetező-készülék a

„NON PLUS ULTRA KÖZTELEK”

peronospora-fecskendő a szőlőleveleken és a gyümölcsfákon élősködő kártékony rovarok legbiztosabb kiirtására. Ára 18 frt. — Ez a leghatásosabb és legbiztosabb készülék s nálam mégis igen olcsón kapható, úgy kapható hozzá nálam a permetezéshez szükséges finom rézgálicz is. Végül tudatom, hogy nálam mindennemű gazdasági és ipari gépek, a legjobbak és legjutányosabban számíthatnak.

Különösen olcsón ajánlhatom a legjobb

Eredeti MAYER-TRIEUR-eket,

melyekből igen nagy készletet vettem meg egyszerre és így olcsón kapván, én is olcsóbban adhatom, míg készletem tart, olcsóbban adom, mint bárki más. — Adom felével olcsóbban a rendes árjegyzéki árnál; kaphatók tehát nálam fele áron:

Eredeti Mayer-Trieur-ek (konkolyozók) vagy zabválasztók

egészen újak, szelellővel, vagy a nélkül, lapátolóval, rázószerkezettel, henger-szítával, 2 körönyszítával, szijakkal és kulcsokkal féláron. Mind e trieurök nálam megtekinthetők és ki is próbálhatók.

Hitelképes vevőknek adok gépeket több évre terjedő részleffizetés mellett is.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldöm meg mindent magában foglaló nagy árjegyzéket.

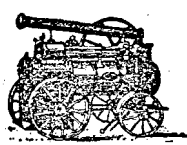
A ki nálam gépet vesz, már nevémmel fogva is biztosítéka van, hogy a legjobb, leghuszonabb gépet kapja.

FEHÉR MIKLÓS gépgyáros

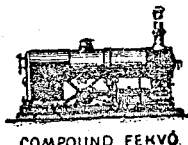
a RUSTON, PROCTOR & Co. LIMITED lincolni gépgyár vezérügynöke

BUDAPESTEN, IX. kerület, Üllői-ut 23. szám
(a Köztelek mellett.)

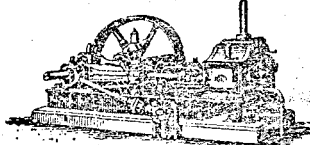
266. (1—3)



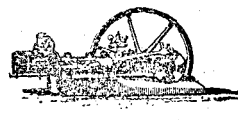
MARSHALL-féle GŐZMOZGONY



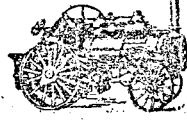
COMPOUND FEKVŐ GŐZMOZGONY



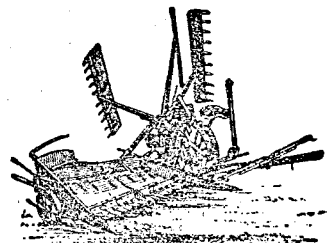
COMPOUND GŐZGÉP



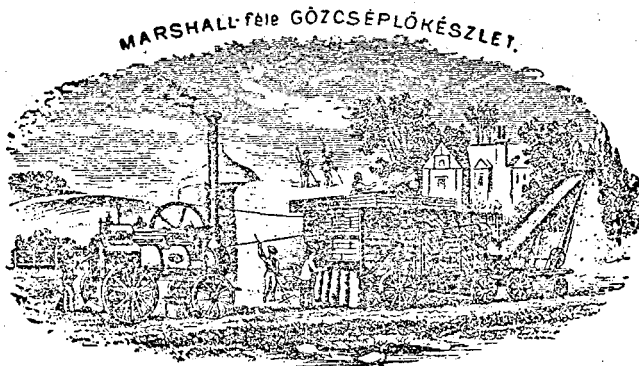
FEKVŐ GŐZGÉP



UTI MOZGONY



HARRISON MC GREGOR & CO
ARATÓ ÉS FÜKASZÁLÓ GÉPEL



MARSHALL-féle GŐZCSÉPLŐKÉSZLET



SZÁLLÍTHATÓ MALMOK
teljes malom-berendezések
minden rendszer szerint

GRAEPEL HUGÓ

GÉP-ÉS ROSTALEMEZ-GYÁR. MALOMÉPÍTÉSZET

MARSHALL, SONS & Co Limited

VEZÉRÜGYNÖKE.

BUDAPEST, V., KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 46.

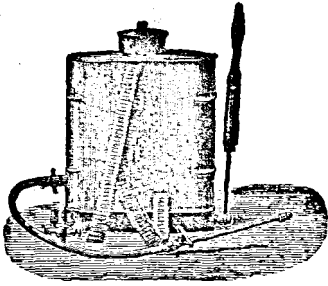
Arjegyzékek kivánatra bérmentve.

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

Kitűnő gépek
Jutányos árak.
Kedvező feltételek.

Uj! **Az „Excelsior Hungaria“** Uj!

szabadalmazott



Peronospora
fecskendő,

ez idő szerint a legjobb, legegyszerűbb és legszaporább fecskendő szőlők, fák stb megóvására a Peronospora ellen. Egyszerű szerkezete által a folytonos javítások ki vannak zárva. Négy csavar eltávolítása által szétzedhető. Gummi tömitése nincsen.

A legfőbb szőlőszeti iskolában általánosan használatban. —
Ára 18 frt.

Egyedüli elárusítás Kolozsvár és vidékére:

KISS ERNŐ

vaskereskedőnél,

KOLOZSVÁRT, FŐTÉR.

A „Hungaria“ műtrágya-gyár részvénytársaság erdélyi főraktára.

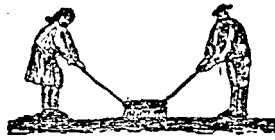
Továbbá: gazdasági eszközök, háztartási és konyhaberendezési cikkek, épület- és butor vasalás, szerszámok, kátrányos fedőpapír, méhészeti eszközök nagy választékban

Uj! Árappal ingyen és bérmentve szolgálók. Uj!
259. (3-x)

Javitott szerkezetű

szab. Ásványi-féle

Aranka irtó
eszköz.



Kapható Budapesten Detrich Gy. gépgyárosnál Lipót-körut 30., továbbá Kolozsvárt Kiss E. vaskereskedőnél.

Ára 18 forint.

Az eszköz kezeléséhez való utasítás, valamint működéséről szóló bizonyítványok fentti címeknél bérmentve kaphatók. 246. (6-x)

Cséplőgéptulajdonosoknak!

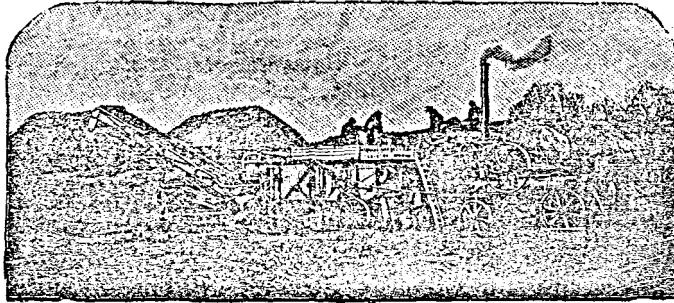
Az urikány-zsilvölgyi magyar kőszénbánya részv. társaság ajánlja a cséplési időnyre a gőzcséplőgépekkel rendelkező t. földbirtokos uraknak 258. (3-6)

I-ső minőségű lupényi kőszénét,

mely gőzfejlesztő erőben majdnem egészen egyenrangú a legfinomabb porosz szénekkel és mint darabos-, koczka-, dió-, rostált akna-, dara- és porszén jön forgalomba.

Megrendelések ideje korán küldendők akár a társaság vezérigazgatóságához Budapest Nádor-utca 13., akár a társaság képviselőjéhez Kiss Ernő urhoz Kolozsvárt, a hol mindennemű felvilágosítással is készségesen szolgálnak.

K O T Z Ó P Á L
gépészmérnök
Budapest, Üllői-ut 18-ik szám.



Ajánl 2¹/₂, 3, 3¹/₂, és 4 lóerejű szöges cséplő-készleteket, továbbá

4, 5, 6, 8, 10 és 12 lóerejű sines gőzcséplő-készleteket hosszú szalmarázókkal, alsó szelelével és rendkívül nagy felületű rostákkal, árpahéjazó és választó hengerekkel.

Fa- és szénfűtésre és eredeti szalmafűtő-gőzmozdonyokat. Továbbá R. Garrett & Sons felülmúlhatlan 40% tüzelőanyagot takarító Compound-gőzmozdonyait.

Legjobbnak elismert „Brantfordi“ önműködő amerikai kéveköti aratógépeit

Eredeti amerikai szénagyűjtőt 1 vagy 2 ló befogására alkalmazható kombinált ruddal

Sorvető és szóróvető-gépeket és minden egyéb kisebb gazdasági gépet.

Jutányos árak, kedvező feltételek. 255. (3-6)

UNICUM
szabadalmazott

peronospora

permetező

az orsz. magy. kert. egyesület 1893-iki kiállításán a legelső díjjal a nagy

arany éremmel
kitüntetve

Ára teljesen felszerelve

csiszolt, erős **vörös-**

rézputtonnyal

14 forint 75 kr.

Kapható egyedül csakis

MAUTHNER
ÖDÖN

magkereskedésében

Budapestben.

Főüzlet: Andrássy-ut 23.

Fióküzlet: Koronaherceg-u. 18.

1894. Mezőherényi kiállításon sorvetőgépekre ismét egyedüli első díj!

Ventzky-féle füllesztőkre első díj!

Gyűjteményes kiállítás első díj arany oklevél!:

KÜHNE E. gazdasági gépgyára Mosonban.

244. (8-36)

(alakult 1856. évben.)

Főraktár: **Budapest, Váci-körut 21-ik szám,**

1894. augusztus 1-től Váci-körut 57/a szám.

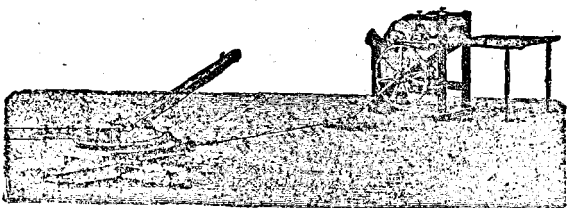
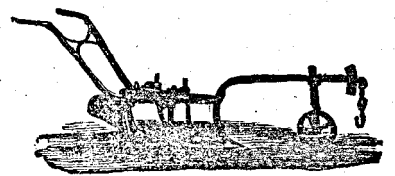
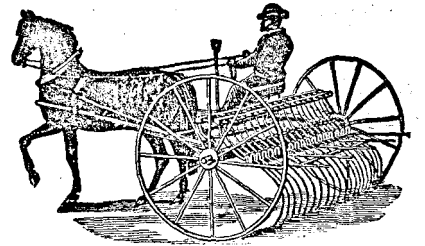
Ajánlja beállott időnyre: mivelő eszközeit, lókapákat, töltőgetőket, új répagyomláló lókapát.

Amerikai rendszerű **HOLLINGSWORTH, HEUREKA** és **KEDVENCZ** szénagereblyéket.

Cséplőkészletek, rosták, konkolyozók, Lack-féle vasekék valamint a leglobb **Laacke-féle szántó és réthoronák,** könnyű olcsó keftős ekék nagy készletben vannak raktáron.

Hungaria, Mosoni, Jubileum
és Balance sorvetőgépek

mindig készletben.



1—, 2— és 4 lóerejű

Járgánycséplőkészleteket aratógépeket, szénagyűjtő- és szénaforgató-gépeket szalmakazalozókat, rostákat és mindennemű szecskaavógépeket gyárt és szállít olcsó árakon kezesség mellett

Friedlaender József,

mezőgazdasági gép-, szélmotor- és szivattyúgyára

Budapest Kerepesi-ut 17. sz.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

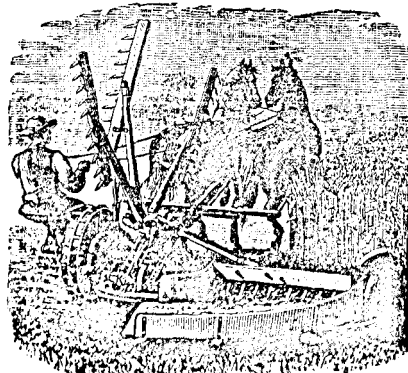
256. (3-3) Ugyes képviselők kerestetnek.

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE

265. (1-10) Budapest, Alkotmány-utca 81.

ADRIANCE PLATT & Co

new-yorki gépgyárosok



kizárólagos

Fükaszáló,

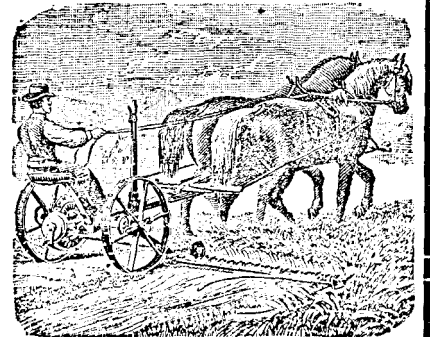
Marokrakó,

Arató-, és

Kéveköti arató gépeire.

Kitünő magyar bizonyítványok.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk.



„AZURIN“ 1 frt 25 kr. klgként. Eredeti Vermorel-féle „ECLAIR“ permetező, szabad csomagolással 21 frt. | „REZGALICZ“ 26 frt mmázsánként.

Eladó 7 drb.**2¹/₄ éves tenyész-bika**

249. (b-x.) (magyar fajta)

Solymosy László

teremei birtokán.

u. p. Nagy-Teremi

Kis-Küküllő megye.**Kwizda Ferencz János**
oszt.-m es. és k. és románk udv. szállító ker. gyógyszer-tára, *Korneuburgban.*

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Évek óta kipróbált, fájdalomcsillapító házi szer köszvény, csúsz és idegbajok ellen

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Tessék a védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle köszvényfolyadék.

222 (7-15)



Árak:

¹/₄ palaezk
1 frt o. é.¹/₂ palaezk

60 kr.

Valódi

Oberndorfi répamag	pr. 100 kg.	112	frt.
Sárga buczokrépa-mag	" 100 "	80	"
Esparzette (baltaczim)	" 100 "	20	"
Homoki bükköny	" 100 "	36	"
Arankamentes luczerna	" 100 "	76-84	"
Arankamentes lóhere	" 100 "	80-84	"
Fümagvak, bükköny,			
Czukorezirok	" 100 "	12	"

Aranyköles stb. míg a készlet tart!!!

SZÁVOSZT ALPHONS

cs. és kir. udv. szállítónál

BUDAPEST, V., Arany János-utca 11.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

236. (14-x)

Münzer-féle kárpát-kaszák postacsomagokban

valódiak csakis ezen belajstromozott védjegyel.

Könnyen kezelhető, alkalmas alakjuknál, könnyűségükkel, röpke-hordképességükkel, egyenletes szilárdságuknál és felülmúlhatlanul sokáig tartó élességükkel fogva a világkereskedelem legelső árucikkéiként ismeretesek.

E kaszák kétszeresen finomított, olyan ezüst-különlegességi-aczélból vannak gyártva, melynek előállítására végett a legnemesebb érczek olvasztatnak egybe úgy, hogy azok megbeesülhetetlen jó tulajdonsága a legnagyobb szilárdságnak a legnagyobb nyújthatósággal való egyesülésben rejlik.

Lapjuk finom, homorúan kovácsolt, szilárd, merev fészültségű, de ruganyos is. A kaszák éle hajszálvékonyan, de egyenletes (4 milliméter) szélességben már eleve végig ki van kalapálva, mely körülmény szakértői vélemény szerint a helyes és egyenletes keménységnek és nyújthatóságnak (szívósságnak) a legmegbízhatóbb ismertető jeléül tekintendő.

Ezen kikalapálás *több napon át* betart; a kaszák éle csak *jelentéktelenül kopik* úgy, hogy azokkal egyszeri kőszőrülésre körülbelül 100-130 lépésre lehet akár a sörtekemény hegyi-sarjút, akár pedig a legsűrűbb növényi gabonát aratni.

A szállított kaszák mindegyikének egyenlő jó minőségeért, valamint a felsorolt tulajdonságaiért teljes jótállást vállalunk!

A kaszákat a leginkább megfelelő hazai formában és tetszés szerinti hosszúságban a következő árakon szállítjuk:

A kasza teljes hossza könyökkel együtt ctm-trekben:	60	65	70	75	80	85	90	95	100	105	ctm.
Ára darabonként	1.-	1.05	1.10	1.20	1.30	1.40	1.50	1.65	1.80	2.-	frt o. é.
5 kilogrammot nyom:	14	13	11	10	9	8	7	6	6	5	darab

1 darab ¹/₃ kg. sulyu alkalmas kárpát-kaszák ára 15 kr. — 1 darab kaszához való kalapács ára 1 frt.

A szétküldés igen gyorsan csakis készpénzfizetés, avagy utánvétel mellett postán történik. A postaszállítási-díjat mi fizetjük ki és pedig úgy, hogy 5 kg sulyu postacsomagért 30 krt számítunk. Ha legalább is 10 kasza rendeltek meg, akkor a szállítási költségnek csak felét számítjuk, 20 kasza vásárlásánál pedig a postacsomag bérmentesen szállíttatik.

(2-x) **Levelezés bármely nyelven.**

Csoportos megrendeléseknél, ha a gazdák nevei velünk közölhetnek, minden egyes kaszára névmutató-czédulát ragasztunk.

MÜNZER ÉS TÁRSA BÉCSBEN.

Raktár TAUFFER FERENCZ utóda czégnél

KOLOZSVÁRT.

Az első szegedi cs. és kir. szabadalmazott

Műtrágyagyár Részvénytársaság

ajánlja a nagy érd. gazda közönség figyelmébe saját gyártmányu és szavatolt növényi-tápanyag tartalmu

**phosphor
nitrogén
kali****műtrágyáit**

nemkülönböztetve szabadalmát képező

különlegességeit
mindennemű gazdasági növényekre.A gazdaközönség kényelmére gyártmányainkból állandó nagy raktárt tart
TAUFFER FERENCZ utóda magkereskedő czég KOLOZSVÁRT.

Árjegyzéket és a műtrágyák alkalmazására vonatkozó vezérfontalat bárkinek készséggel küld.

az igazgatóság.

117 (24-x)

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptökével alapított

**Hungária műtrágya-, kénsav- és vegyi ipar
részvény-társaság**ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsavval feltárt, elismert kitűnő minőségű műtrágyáit; **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,****Répatrágyát,**chilisalétromot, kénsavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rét-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltetnek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **Külső-soroksári-út, régi lóverseuytér, vagy Kiss Ernő** vaskereskedő **Kolozsvárt**, a ki az erdélyi részekre **egyedüli és kizárólagos** nagy raktárt tart; honnan a műtrágya anyagok közvetlenül és **jutányos** áron beszerezhetők — szavatolt belérték mellett — bármily mennyiségben.Gyárak: **Budapesten és Zsolnán.**

Posta és távirtdahivatal Budapest kénsavgyár.

201. (24-x)



Mindennemű műtrágya.



Répatrágya.



Megjelent: FROMMER A. HERRMAN utóda

119 Füzlet: V. TÜKÖR-UTCZA 5. SZÁM. BUDAPEST Fiókfüzlet: VI. ANDRÁSSY-UT 1. SZÁM. (30-39)

ŐSZI ÁRJEGYZÉKE

➔ őszel vetendő magvakról, rózsákról, virághagymákról és diszfákról. ➔

Vásárol mindennemű GAZDASÁGI MAGVAKAT a legmagasabb árakon.

Valamennyi MÜTRÁGYÁKAT

legolesóbban szállítanak a

SÁTORI-FÉLE

MÜTRÁGYAGYÁRAK

Budapest és Mezőtelegden.

Központi iroda:

BUDAPEST, IX., Dandár-utca 25. sz.

242. (5-x)

Arankamentes Lóhermag nagyszemű

100 kilója 76 ft.

5, 10, 25, 50 kilós zsákokban
államilag ólomzárva.

Répamag ugyanolyan árban

Alvinczen feladva

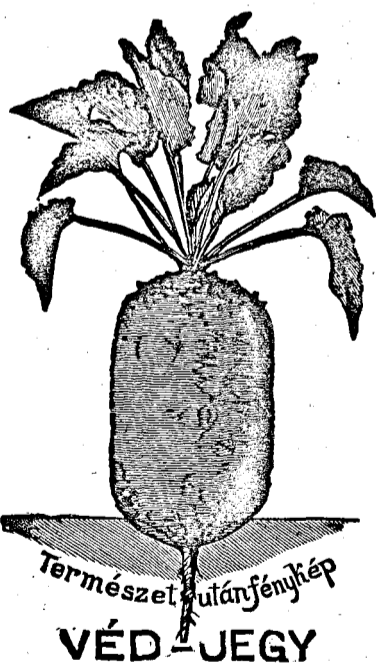
➔ utóvétellel kapható ➔

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában,

u. p. Koczka.

235. (15-20)



A Borries-féle uradalmak igazgatósága a t. gazda-
közönség b. tudomására hozza, hogy

eredeti eckendorfi

➔ TAKARMÁNY RÉPAMAG ➔

valódi minőségben

Ausztria Magyarországon csakis

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN

kapható.

➔ Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik. ➔

EGERESI mütrágya-gyár

KRAMMER J

Ajánlja: párolt csontliszt, szuperfoszfát, Thomassalak,
trágyafósz, chilisalétrom és egyéb különleges mütrágya-

termékeit. Talajvizsgálatok díjmentesen eszközöltetnek — Részletes árjegyzékkel szolgál a gyár központi irodája

Budapest, V., Dorottya-utca 9. szám.

202. (24-52)